

Nederlandse Vereniging van Antroposofische Artsen

MIP-commissie

Voor meldingen

van incidenten & calamiteiten

patiëntenzorg

bij de MIP-commissie

INHOUD

- 1. Algemene Inleiding**
- 2. Procedures**
- 3. MIP-reglement**
- 4. Meldingsformulier**

Algemene Inleiding

Een onderdeel van de gezondheidswet is dat er uitvoering gegeven moet worden aan de systematische bewaking, beheersing en verbetering van de kwaliteit van de zorg. Hiervoor heeft de NVAA een MIP-commissie in het leven geroepen.

MIP staat voor Meldingen Incidenten Patiëntenzorg
Van die dingen waarvan je niet wilt dat ze gebeuren, maar die desondanks toch voorkomen.

Onder MIP valt iedere gebeurtenis bij de directe zorg voor de patiënt, al dan niet veroorzaakt door menselijk handelen of nalaten, die tot (potentieel) schadelijk gevolg voor die cliënt heeft geleid (zou hebben kunnen leiden).

De meldingen kunnen 'kleine fouten' behelzen, bv. 'misprikken' (incidenten), maar ook fouten met grotere gevolgen. Daarom is het belangrijk te weten dat de MIP-commissie een geheimhoudingsplicht heeft en de zaken vertrouwelijk behandelt.

De MIP-commissie onderzoekt de toedracht van een gebeurtenis en de wijze waarop de gebeurtenis voorkomen kan worden. Bij de MIP-commissie is niet bekend om welke patiënt het gaat. Ook houdt de MIP-commissie zich niet bezig met de klachtenafhandeling.

Een incident staat in dit geval voor een fout of bijna fout gemaakt door een individueel lid, waardoor de betrokken patiënt geen optimale gezondheidszorg krijgt of zelfs schade ondervindt. Incidenten kunnen bijvoorbeeld voortkomen uit het te laat signaleren van problematiek, onjuist informeren van patiënt, of ondeskundig handelen bij gezondheidsproblemen. De ervaring leert, dat incidenten ook voortkomen uit het onjuist documenteren in de dossiers.

Een calamiteit is iedere niet beoogde of onverwachte gebeurtenis binnen het toezichtveld van de Inspectie voor de Gezondheidszorg die tot de dood of een ernstig schadelijk gevolg voor de patiënt heeft geleid (gehanteerde conceptdefinitie van de IGZ). Een algemeen richtsnoer bij de interpretatie van het begrip calamiteit is dat het gaat om een situatie die gezien het gevolg (overlijden of schade) een bedreiging vormde voor de kwaliteit of de continuïteit van de zorg. Om het risico op herhaling bij andere patiënten zoveel mogelijk te beperken, is het van belang de toedracht van de calamiteit te onderzoeken en te analyseren.

De MIP-commissie houdt zich **niet** bezig met de schuldvraag.

De NVAA streeft ernaar dat in de toekomst zoveel mogelijk relevante fouten en bijna ongelukken bij de MIP-commissie worden gemeld.

De MIP-commissie heeft als doel:

“De bevordering en bewaking van de kwaliteit van de antroposofische zorg voor de cliënt, voor zover deze betrekking heeft op gebeurtenissen die schadelijke gevolgen (zouden kunnen) hebben

De MIP-commissie heeft de volgende taken:

1. Onderzoek naar de toedracht van een individuele gebeurtenis en de wijze waarop een dergelijke gebeurtenis voorkomen kan worden.
2. Het verzamelen van informatie en materiaal ten behoeve van:
  - a. adviezen inzake preventieve maatregelen
  - b. het informeren van betrokken arts
  - c. de jaarrapportage
  - d. casuïstiek ter lering voor NVAA.
3. Adviseren van het bestuur

De MIP-commissie is er voor alle leden van de NVAA.

De MIP-commissie bestaat uit een voorzitter, secretaris en één of meer leden.

WAT TE DOEN BIJ EEN INCIDENT OF CALAMITEIT?

1. Je maakt (bijna) een fout:

- A** Je gaat na of de patiënt schade ondervindt / kan ondervinden van de gebeurtenis.
- B** Je meldt het incident, zonder vermelding van de naam van de patiënt, bij de MIP-commissie ter voorkoming van herhaling.
- C** Indien de patiënt schade heeft ondervonden ga je na wat de consequenties (kunnen) zijn van de fout.
- D** Je verwijst eventueel voor (na)behandeling.
- E** Je wijst de patiënt op de mogelijkheid een klacht in te dienen.
- F** Je gaat na of bepaalde omstandigheden hebben bijgedragen aan het ontstaan van het incident.
- G** Je volgt verder de meldingsprocedure zoals die op de volgende bladzijden is beschreven.

Jaarlijks maakt de MIP-commissie een geanoniseerd verslag van de meldingen, de bevindingen en de aanbevelingen. Dit verslag wordt overhandigd aan het bestuur en degenen die betrokken zijn bij de kwaliteitszorg en een samenvatting komt in het jaarverslag kwaliteit.

Voor vragen en informatie kun je altijd terecht bij de MIP-commissieleden.

Nederlandse Vereniging van Antroposofische Artsen

REGLEMENT

MIP- NVAA

Voor meldingen

van incidenten & calamiteiten

patiëntenzorg

bij de MIP-commissie

REGLEMENT MIP-COMMISSIE NVAA

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder

- a.** Een antroposofische behandeling is een medische behandeling uitgevoerd conform het beroepsprofiel antroposofisch arts (zie beroepsprofiel antroposofisch arts).
- b. Incident**
Iedere gebeurtenis bij de directe zorg voor de patiënt, al dan niet veroorzaakt door menselijk handelen of nalaten, die tot (potentieel) schadelijk gevolg voor de patiënt heeft geleid.
- c. Directe zorg voor de patiënt**
De zorg die betrekking heeft op onder andere, onderzoek, behandeling en coördinatie van zorg van de (individuele) patiënt. Hieronder valt ook het vaccineren.
- d. Complicatie**
Een incident als bedoeld onder a., maar dat voortvloeit uit (algemeen aanvaarde) tevoren overwogen en bewust genomen risico's ('calculated risks'). (bijvoorbeeld allergie op subcutane injectie)
- e. Schadelijk (nadelig) gevolg**
Tijdelijk of blijvend letsel van de patiënt als gevolg van een incident als bedoeld onder a.
- f. Potentieel schadelijk (nadelig) gevolg**
Letsel, dat naar algemene ervaringsregels aan de patiënt zou zijn toegebracht, als het niet was voorkomen door een toevallige gebeurtenis of door een tevoren niet gepland ingrijpen.
- g. Calamiteit (conceptdefinitie van de IGZ)**
Ieder niet beoogde of onverwachte gebeurtenis binnen het toezichtsveld van de Inspectie voor de Volksgezondheidszorg die tot de dood of een ernstig schadelijk gevolg voor de patiënt heeft geleid.
- h. Medewerker**
Een persoon die (krachtens een arbeidsovereenkomst of via het uitzendbureau) in vaste of tijdelijke dienst is van het NVAA-lid of op grond van een stagecontract toegelaten is tot diens praktijk.
- i. Direct betrokkene**
De bij het incident (calamiteit) feitelijk direct betrokken arts (meestal de melder).
- j. Indirect betrokkene**
De medewerker die op grond van zijn functie betrokken was bij het incident (calamiteit) of de gevolgen daarvan. (arts, assistente stagiair(e))

k. MIP-commissie

De als MIP-commissie ingestelde **interne** onderzoeks-commissie inzake incidenten (calamiteiten) in de (individuele) zorg voor patiënten.

l. Melder

De melder is lid van de NVAA, maar hoeft niet als behandelaar bij het incident betrokken te zijn.

m. Melding

Het mondeling en ook schriftelijk kenbaar maken van een incident of calamiteit bij de MIP-commissie.

Artikel 2. Reikwijdte

Dit reglement is van toepassing op alle bij de directe zorg voor patiënten betrokken leden en onder diens verantwoordelijkheden vallend personeel. Het gaat echter uitsluitend om dat medisch handelen dat valt onder antroposofisch medisch handelen, zoals redelijkerwijs door de meeste antroposofische artsen in Nederland wordt gehanteerd. Dit wil zeggen dat behandelingen die vallen onder andere specialismen (bv excisie van een huidlaesie of bv het plaatsen van acupunctuurnaalden) niet onder de NVAA MIP – regeling vallen.

Artikel 3. Instelling, doelstelling en taak van de MIP-commissie

Instelling

- a. Door het bestuur van NVAA wordt een MIP-commissie ingesteld, die fungeert als adviescommissie van het bestuur.
- b. Het NVAA- bestuur waarborgt de onafhankelijke positie van deze MIP-commissie ten aanzien van onderzoek, rapportage en advisering.
- c. De MIP-commissie bestaat uit tenminste drie leden.
- d. De leden hebben zitting in de MIP-commissie op grond van deskundigheid en op persoonlijke titel (zonder last of ruggespraak).
- e. Leden van de MIP commissie kunnen geen lid zijn van de tucht-, certificaten- of klachtencommissie van de NVAA.
- f. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar. Een herbenoeming is mogelijk.
- g. Beëindiging van het lidmaatschap van de commissie vindt plaats door:
  - opzegging door het lid zelf
  - beëindiging van het lidmaatschap van de NVAA
  - niet continueren van het mandaat door herbenoeming door de ledenvergadering.
  - opzegging van het vertrouwen van het bestuur in de commissie.

Doelstelling

- g. De MIP-commissie heeft ten doel de bevordering en bewaking van de kwaliteit van de antroposofische zorg voor de patiënt, voor zover dit betrekking heeft op incidenten als bedoeld in art. 1.

Taak

- h. 1. De MIP-commissie stelt een onderzoek in naar de toedracht van een individuele gebeurtenis en onderzoekt op welke wijze dergelijke gebeurtenissen kunnen worden voorkomen. De naam van de betrokken patiënt is niet bekend bij de MIP-commissie.
2. De taak van de MIP-commissie is derhalve gericht op het doen van onderzoek en het verzamelen van materiaal ten behoeve van
- adviezen inzake preventieve maatregelen
  - het verstrekken van informatie aan het direct bij een gebeurtenis betrokken NVAA-lid.
3. De MIP-commissie functioneert als adviescommissie van het bestuur.
4. De MIP-commissie houdt zich **niet** bezig met de schuldvraag, noch met een eventuele klachtenafhandeling.

Artikel 4. Melding

- a. De melding kan langs twee wegen plaats vinden nl.:
- Rechtstreeks aan de MIP-commissie via een meldingsformulier.
  - Mondeling aan een van de leden van de MIP- commissie.
- De melder beperkt zich tot het weergeven van de feiten; er worden in dit stadium geen meningen, kwalificaties of adviezen verwacht. Ook maakt de melder de naam van de betrokken patiënt niet bekend.
- b. De melding kan gebeuren door een NVAA lid, ook al is hij / zij indirect betrokken.
- c. Ieder incident wordt, ook wanneer de melding reeds mondeling is gedaan, door middel van het daarvoor bestemde meldingsformulier, bij voorkeur binnen een termijn van 14 dagen gemeld aan de (secretaris van) de MIP-commissie.
- d. Calamiteiten kunnen meteen en rechtstreeks mondeling en schriftelijk bij de MIP-commissieleden worden gemeld.

Artikel 5.   *Werkwijze*

- a. Bij elke melding wordt zonder enige voorselectie door de MIP-commissie een vooronderzoek verricht. Daarbij moet vastgesteld worden of nader onderzoek noodzakelijk is en/of de betrokkene gehoord moet worden.
- b. Elke melding waarvan het vermoeden bestaat dat het belang van de patiënt of andere betrokkenen is geschaad, dient onmiddellijk in behandeling te worden genomen.
- c. Alle gegevens die betrekking hebben op het onderzoek van een melding, met name het meldingsformulier, de aanvullende informatie, de gegevens die het onderzoek heeft opgeleverd, waaronder die over het horen van personen, de bevindingen van het onderzoek, de conclusies en de uit de melding naar voortkomende aanbevelingen, worden in een dossier vastgelegd. Dit dossier is strikt vertrouwelijk en is slechts toegankelijk voor de MIP-commissieleden.
- d. Aan de hand van de bevindingen van het onderzoek wordt door de MIP-commissie een rapport opgesteld, bevattend:
  - a. de gegevens van de melding, eventueel een samenvatting,
  - b. analyse van het gebeurde, waaruit de toedracht blijkt en ook of het incident al dan niet buiten invloed van de betrokkenen stond,
  - c. zo mogelijk een conclusie of de gebeurtenis moet worden aangemerkt als ongeval, bijna-ongeval, ingecalculeerd risico dan wel te vermijden risico.
  - d. eventuele aanbevelingen aan het bestuur en/of anderen, onder andere gericht op preventie.Een zodanig opgesteld rapport dient in de vergadering van de MIP-commissie te worden goedgekeurd.
- e. Het rapport van de MIP-commissie is een intern rapport aan het bestuur van strikt vertrouwelijke aard. Bij calamiteiten stuurt de commissie per direct een rapport aan het bestuur.
- f. De melder en de medewerkers die direct bij het incident betrokken waren ontvangen rechtstreeks schriftelijke informatie van de MIP-commissie.
- g. De MIP-commissie zal een archief aanleggen en bijhouden, waarin de dossiers van de MIP-commissie worden bewaard. Slechts de leden van de MIP-commissie hebben, na melding aan de voorzitter, toegang tot dit archief.

Indien in uitzonderlijke gevallen een belanghebbende toegang vraagt tot een dossier, kan dit alleen na toestemming van de MIP-commissie en met inachtneming van de wettelijke regels.

De bewaartermijn van de dossiers wordt gesteld op 10 jaar. Voor meldingen waarvoor na die tijd nog consequenties zijn te verwachten voor de betrokkene wordt de bewaartermijn verlengd.
- h. De MIP-commissie stelt jaarlijks een geanoniseerd verslag op van de meldingen, de bevindingen en de eventuele geadviseerde maatregelen. Het verslag wordt uitgebracht aan het bestuur en diegenen die belast zijn met de kwaliteitszorg en wordt opgenomen in het kwaliteitsjaarverslag van NVAA.

Artikel 6. Externe melding

- a. In geval van een vermoeden van een ernstig strafbaar feit dient de MIP-commissie het bestuur van advies te dienen voor diens meningsvorming over de noodzaak de Officier van Justitie en/of de Inspecteur van de Volksgezondheid te informeren. De MIP commissie wijst in voorkomende gevallen de melder op de wettelijke verplichting het incident ook bij de Inspectie voor de Volksgezondheid te melden.
- b. NVAA heeft met betrekking tot het informeren van de media afspraken vastgelegd in een bestuursnotitie, dit wordt uitsluitend door het bestuur of met uitdrukkelijk medeweten van het bestuur gedaan. De MIP-commissie kan het bestuur hierbij aanvullend advies geven.

Artikel 7 Huishoudelijk reglement

De MIP-commissie wordt vermeld in het huishoudelijk reglement. De MIP-commissie conformeert zich aan het huishoudelijk reglement.

Artikel 8. Wijzigingen

Wijzigingen in dit reglement kunnen worden voorgesteld door de MIP-commissie of door het NVAA bestuur. Het bestuur van NVAA stelt de wijzigingen ter accordering voor aan de algemene ledenvergadering.

Artikel 9. Vergaderingen

De MIP-commissie zal minimaal eenmaal per jaar vergaderen en verder als de voorzitter dat nodig acht. Besproken worden de nieuwe meldingen en de voortgang van reeds in behandeling zijnde meldingen. Bij meldingen met een spoedeisend karakter (dit ter beoordeling van de voorzitter/secretaris) wordt de MIP-commissie op zo kort mogelijke termijn bijeengeroepen. De secretaris is verantwoordelijk voor de verslaglegging en archivering.

Artikel 10. Behandeling van de meldingen

- a. Elke melding wordt op de eerstvolgende vergadering behandeld.
- b. Voor meldingen die, naar oordeel van de voorzitter/secretaris, spoed vereisen wordt een tussentijdse vergadering belegd.

Artikel 11. Informatieverwerking

- a. Naar aanleiding van elke melding kan de MIP-commissie besluiten tot het vragen van schriftelijke informatie of tot het oproepen voor het horen van betrokkene.

Artikel 12. Vastlegging gegevens

- a. Alle gegevens, echter zonder de naam van de betrokken patiënt, worden in het dossier vastgelegd met duidelijke vermelding van herkomst.
- b. In de rapporten dient slechts de visie van de MIP-commissie te worden weergegeven met, voor zover nodig, de objectieve gegevens omtrent het incident. Vermeden moet worden een weergave van de aard en herkomst van de informatie en het geven van meningen van anderen dan de MIP-commissie.

Artikel 13. Wijze van bekendmaking van het resultaat van de behandeling van de meldingen

- a. Nadat volgens het reglement het rapport is opgesteld en goedgekeurd, wordt het rapport aangeboden aan de melder en conform het bepaalde in art. 5 e aan het bestuur van de NVAA.
- b. Wanneer de patiënt moet worden geïnformeerd over de conclusie van de MIP-commissie dan informeert in principe de behandelaar de patiënt.

Artikel 14. Geheimhouding

- a. De MIP-commissie respecteert de (afgeleide) professionele geheimhoudingsplicht van de beroepsbeoefenaren. Hoewel de MIP-commissie niet op de hoogte is van de persoonlijke gegevens van de patiënt, wordt toch het recht op privacy van de patiënt in acht genomen.
- b. De leden en eventuele interne en externe adviseurs van de MIP-commissie zijn, zowel binnen als buiten NVAA tot geheimhouding verplicht omtrent alle informatie die zij bij de uitoefening van hun functie verkrijgen.
- c. Alle bescheiden van de MIP-commissie zijn strikt vertrouwelijk.